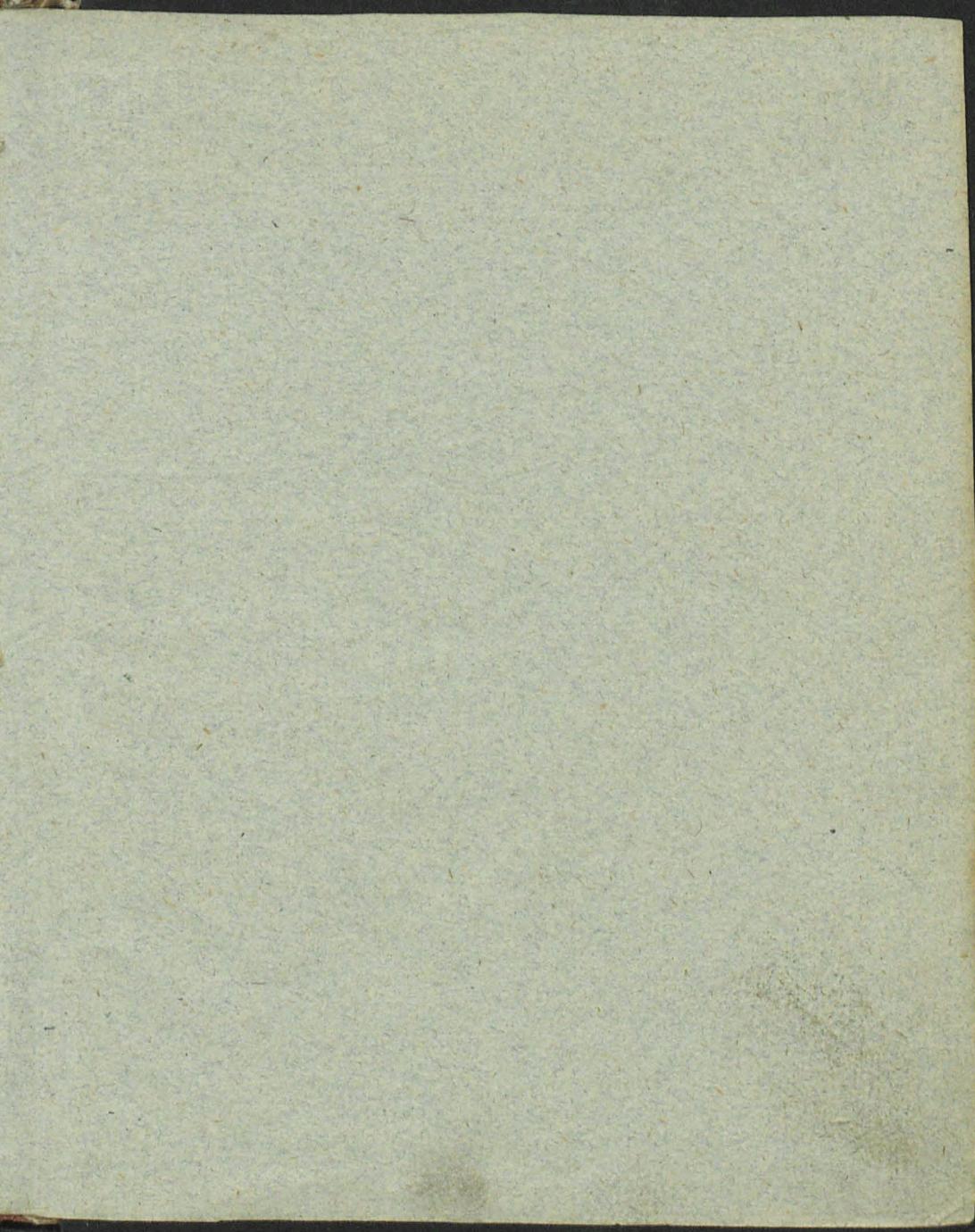

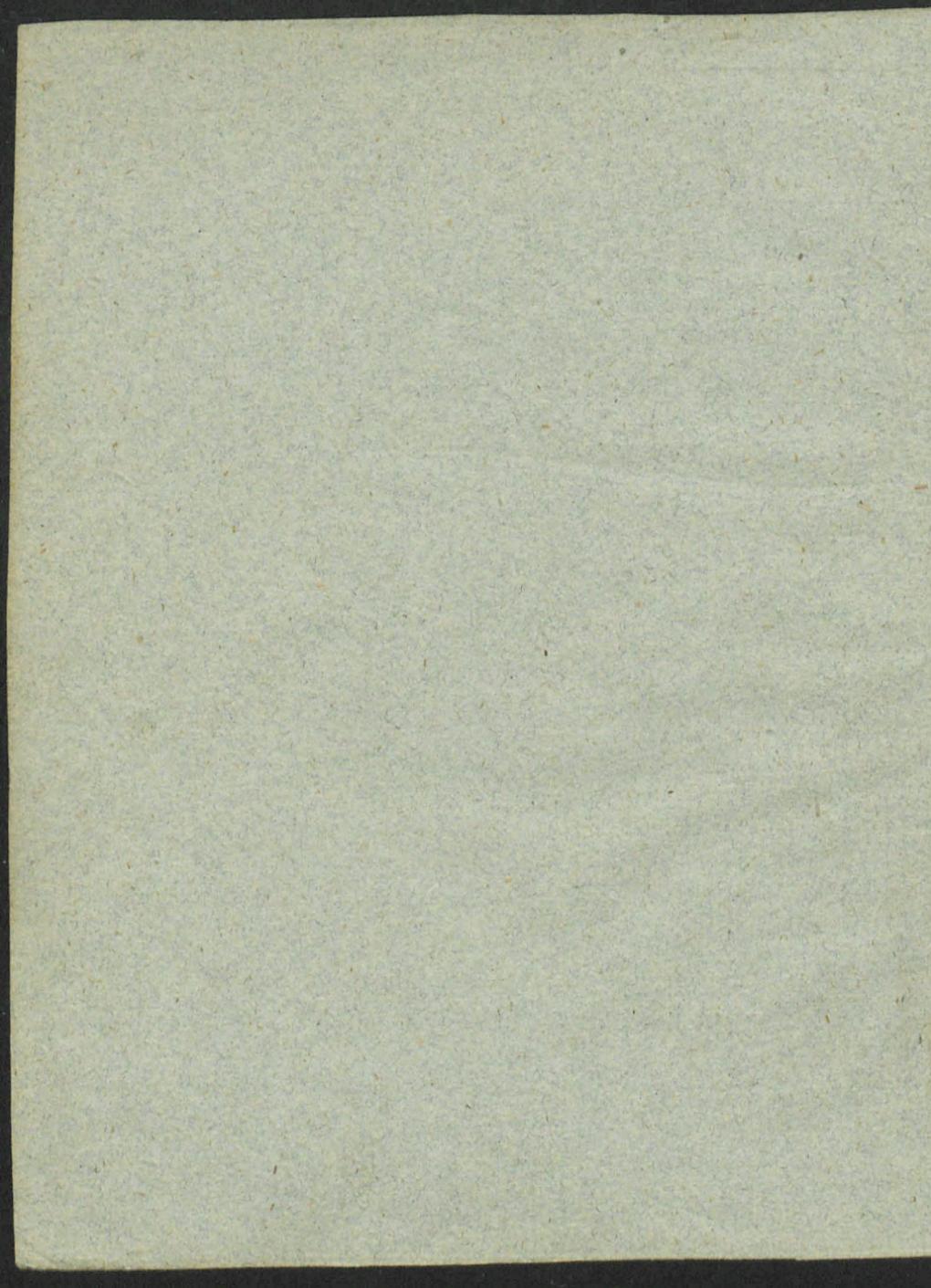
BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVII 1.341

5.123

THREN
Abo
LAMENT ZAŁOSNY,
Więźniow Koronnych,
DO HORD TATARSKICH, w Roku 1618.
zabranych,
Przez
PIOTRA GORCZYNĄ
vczyniony.

Non est conditio deterior, quam liberos seruitu-
tem apud seruos perpeti.

Hic virtutis Honos celum prospectat olympum.

Gobne ten Klenot w Polsce sprawił rzechy/
Mając iey galost na swey pilney pieczy.
Bo ieśli tu chce frorumu w pokoniu
Znaydzieś y reke waleczna do boju:
W enote y w stawie żarsie sie sposobil:
Coż ztad: potomstwo BISKUPSTWE M osdebił.

XVII - 1341 - IV

Iásnie Oswireconemu y Wielebnemu Pánu,

IEGO Msc I

X. ANDRZEIOWI
LIPSKIEMV,
BISKUPOWI LVCKIEMV,
PODKANCLERZEMV KORONNEMV,
&c.

Pánu swemu Miłosciwemu.

Nie zbior bogaty, ni bartowne zbroje,
Wielki Biskupie niosę w twe pokoje :
Lament załosny zdalekiewy krainy,
Ktory nas potkał bez danej przyczyny.
Z dalekiewy idzie w nasze kraie drogi,
Opo-wiadając nam załosne trwogi,
Ktore Tatarzy w podolu zbroili,
Jednych zabrawsy, drugich zas pobili.
Przijm prośę goscia, acz malej osoby,
Ale coż czymic w terazniejsze doby ;
Wszak na dwor Panski niet, lko klenoty
Bogate niosę y rostruchan złoty :

podczas

*

Podczas tez y sklo roznq farbę zdobne,
Abo y inße vpominki drobne.
IKrol Perski twody w krzy-wa dlon na branej
Od v bogiego pasterza podaney,
Miedzy inßemi niepogardził dary,
Co mu ich w ten czas kładziono bezmiary.
Tym tez ja sercem rytm ten któryc niose,
Wielki Biskupie priyimi z chęcią, proſę
Ten choc niepłynie z Parnaskiego zdruiu,
Proſę do t-wego miech ma wstęp pokoiu.
Gdzie iesli z chęcią t-woy go wzrok przy-wita,
Ochotam u ztąd vroscie obfim;
Bo iesli mu dni Bog dalszych vdzieli,
Siątwic cie twięczej perwnie sie osmieli.

Dniſony flugę

Piotr Gorczyn.

Succurrite

Succurrite afflatis, consulite vobis.

Bo serca tak twárdego? Kto w vmyale swoim
Tak staly by sie niemial wzbudic ptem moim
Do placzu serdecznego / ee nowiny srogie
Slyshas: mord / y Podola spustoszenie mnogies?
Trzykroć tam Bisurmancy rego roku byli/
Ulenagrodzone skody Polscze wczynili:
Miastra / Zamki / Wsi / pola wniwez obrocili/
Ludu rozmaitego tak wiele zniszczyli/
Slazek tam miastra / a lud pospolity
Placze. Czemu: z bialapcio lezy trup pobity/
Zostawieny na polu swe niewinne ciala:
Drugie Poganska reka ro niewola zabetala.
Niemeli psi oktewi milosierdzia / brali
Kwono resztkich / ani tam sadnym brakowали/
Kto sie jedno narwnal wedlug mego zdania/
Niestery niemial nedzniu namniej slutowania.
Wiec patrzec na plac; rzewny barzter sie pastwili/
Nikogo z okutnosci swoiej niezwili:
Niestatek swy mlos tu sie nie vchronili/
Wieckalli Mlodzianiec / Pogani dogoniil.
Mesoboyca okutny / na swiecie goiskego
Niemias nad rego / ani nam przeciwnieysegol
Btorby nam tak czesto iako ten byl srogii/
Przepatrzroshy w Podole rozmaite drogi.
Bierze dobra przeklety / nigdy nieoddanie/
Jescze nabrawshy drugich w niewola przedanie.
Coto wjsdy jest dla Bogaz co za rozum glupi
Ci isz / ze nas ten wssoczny Bisurmaniec lupil?

Lament żałosny.

Czemu násoba daniem przewodźić w tym czasie
Sasiadowi który dom wozi na łodzie?
Obaczmy wody dla Bogów i ich zwycięzay brzydkis;
Który nie robiac od nas ma dostatki wątpliki.
Dobra mu daniem w pośmiedzach mogac go pogromić/
Mogac dobr / mogac Braci od niego ochronić.
Niestetyż nieprzyjaciel przed nami harcuje/
Lichy / a nierowymoronte wąsystke Polskie pustie:
Kilkarazy bezpiecznie przejechal granice/
Polupil wsi / polupil miasta / w światnice.
My co czynim z prozniem / albo wiekiem my/
Do luptostwa wiejskiego pochęp mu dawamy.
O ach żałosna Polsko! Ach toč iuž czas długi
Reka Pogórska trzyma nas w Boże sługi.
Trapi wieczne Panny / w enoeliwe rdowy/
Ktore do nas z wiezienia ſło swoj pląz ſurowy/
Proſząc ratunku nedzne / bowiem z ładney strony
W swoim cieślkim wiezieniu niemaias obrony:
W okowach ſrogich bedac znać nam o tym daję/
Smiluycie ſie nad nami pomocy żadają.
My spiemy na to dobrze / na to nie nieszuitem/
O roſtoſky w gody tylko ſie frasuem/
Z gola nas nic nietuſy rzerwne nárzelanie
Braci / w ten czas wroiczem gdy ſie nam tak sſanie,
Plakac w mowic bedziem w nieszczesna godzine/
Biada / niewierzylisny gdy taka nowina
Czeſto Bracia żałosi do nas przesyłali/
Cierpiac sami niewola / nas tež przestręgali.
Ksuczem: nieszczesna Matko ktoraś nas zrodziła/
Czy na to by ſie reká okrutna pastwila
Nad nami czyniac dzirwne swoje okrutności:
Oto nas przyprawiły teraz nahię złości;

Atoremu

Ktoremu rożniewany z mająstatu swego
Bog / na wzgarde nam postał Tyrannā podlegol
Aby zbytki wskromił y pyche okrutna/
Ułuczyrosy trzeźwości nas w godzine smutna.
Niemilosierny wieku / latą nieszychane/
Wprawiliście do nedze Panny y poddane:
Pieszczy y roskosy w szystkie odstąpili/
Frasunki nā ich mieysce trudne nastopili.
Coś to przebog sprawiło / sprosne nasze grzechy/
Z czego brzykti Pohánie ma wielkie poćiechy:
Bo braci y siostr naszych których dzis ma w mocyl
Krewia rece swe plugawe amrywa y w nocy.
Zebrał dobrą Gózysce / y mile wslugi/
Ułapołoszy nas w sztykach lżami przez czas dług/
Coś tu dalej poczniemy z tym narodem brzydkim/
Smiele nam rokazuje słuszyć sobie w sztykim / 512
Sierotym prawie wiecznym / bez slug y bez dzieci/
Ciemność miasto białego dnia w oczach nam świeci.
W oadlissmy okrutnemu w pászczek seporwi/
Ktory nas wiele trapi rowien satanowi.
O nieszczęśliwego to iuz nastopili latą/
Gciec syna nie wyżry / brat rodzony brata.
Uciecie się matka iuz z namilsey cory/
Z twierdzona daleko aż w Murzynskie gory.
Kożdzielił (ach niesety) mile przyjacioly
Nieprzyjaciel / iako sie miedzy sobą peszoly
Dziela: wesoły wszedł czas / w tym wszyskie trosek
Gromada nastapili / y strogi gniew Bestii. 5.13
O nieszczęśliwy czasie / gorzy bydż niemoże/
Polskie Cory Poháncom scyla brzydkie loże/
A Synowie Koronni śnieśc trudy okrutne
Muha / drudzy nad bydlem pieśni spiewać smutne.

Czegowiek żaden niemiał / ani wspomnieć może/
Cierpiemy okrucieństwo / ratuy nas sam Boże.
Okrutnie nas pobrano spusteszyły ziemie/
Krew iako wode leje Polskie w polach plemię.
Prowadził rzeź niewinna Pohániec brzydliwy/
Zwiazawły iak bárány na żył zapaleczywy;
Wżiarwy trzode żałosna a z roznego stanu/
Ucie przepuścił kimieciowi / nieprzepuścił Pánu.
Ukłudzkieby eo oko ktoreby patrzało:
Uda te lamenty / záraz a niezaplakalo;
Albo vcho nie wzdryglo ktoreby obchodzil.
Głos / iako nieprzytaciel we krot násscy brodzil.
Ziemia wildzacs niesześćie od tez sie pabalá;
Z niewymowney bolesci społecznie płakala.
Niebo / Morze / powietrze puste nárzekaly;
Polá / a wsi y miasta od żałosci mdlały.
Ozaczna Matko náša / o Polska Korona;
Uam niefortunnym progi iuż twę zagrodzono.
Srogie żelazo cierpiem y cieśkle okowy /
Serce sie kráte pomniac na pokój domowy.
Już iuż sie nie wcieśym z twoego náwiedzenia;
Zginem; bo kto nas wyrwie z srogiego wiezienia?
Dobrze się ci Pohánco na nas zgotowali;
Zabrawły nas w Podolu do turm porzucały;
W których bez odpoczynku bol wielki cierpiemis;
Sluchajcie serca twarde co do was mowiemys;
Siżeście sie by was na ten báńkiet nieporwali
Pohánco / wiedzac perwne tressie ospali.
Kiedy bronić Poddola / albo sypać hanice;
Wy stroicie wesela / y wyborne tance;
A my prawie strapieni czujacy w niewoli
Czekamy / vpátruiac ktoli nas wyzwoli.

Lament żałosny.

Z wielkich mal / y z brzydkiego Pogan wrogania
Ktore w żałosci cierpiem stogie bez przestania.
Codaley nieprzyjaciel na karanie chciwy /
Ulieda nam odpocynku iak lewo zapalezywy /
Bez miary (ach niesie ty) nad nami przewodzi/
O iak nam bialo nasze bespieczenstwo skodzi !
Szkoda wielce wstepki / skodzi zbytek wielki
Co sam teraz cierpimy / mysl czlowieze wselki
Gdzieś widy ona potega / gdzieś jest nasza sila /
Licha Pog inska rela wskroko odmienila.
Niemasz niemasz nikogo w żałosne przygody/
Coby nam pomogl plakac Szlacheticy swobody:
Ratował przy namiey odrobina chleba/
O roskosnicy Bracia samby was poczeba :
Przed ktemi vstawnie wyborne potrawy
Przy stole stoisz tymi chcecie nabidz slawy.
My p trzymy opregnieni rychlo kropla wody
Didskowy na nas przypadnie dla ciala ochlody :
Albo rychlo kto nasze nagosc przypodzieje/
Czym sie cieszy Poganin / y serdecznie smieje.
Chodzi wolny w okowach snadz o tym niewiecie/
Wolny w strojach niewoli chodzi w twardym pecie
Zamianele kladany / za lancuch okowy
Vlosi / ktore mu spraloi grzech tego surowy.
O Malonki żałosne nieszesciem strapione/
Daycie niektore mezom swym iaka obrone :
Sen nasz / y wskroko roskos placz nieutulony/
Zivot nasz napoly smierc w nedzy polożony:
Loże nasze w stanek żelazo okutne/
Na ktemi cialo nasze odpoczywa smutne/
Posciele kamienie twarde / odzianie wiązrowe/
Sen narzekanie / a lzy poduski surowe.

Lament żałosny.

Ledwie sie počnie żnaczyć iásnego dniá zorzá/
Ledwie Jutrzenka wschodzi z glebotiego morzal/
Záras nas do prac budzi Tyran zagniewany/
Ciálo okrutnie býe odnawiaiac rány.
Przy robocie brzydliwej rázy nam skodliwe
Zádaje/ musim zność słowa niewstydlive:
Cierpiac/ głod/ upalecie/ až zás zgáśnie zorzá/
Znowu wstaci doprac/ ledwie troche wzniadzie z morzal.
O dźiateczki namilſe wiele wy moſcie?
Czemu nas oycow swoich nieoplakacie?
Placz wasz nam iest pocieszny / bowiem w niewinnoſci
Sprawić moſcie, by Bog dal nam wócerpliwosći
Zálosne lata przejści / y te wószelkie croski/
Ktore za grzechy nasze przyniosły nam gniew Boſki:
Uliycie nedze naszej modly goracemi/
Grzechy nasze omyslcie lžami niewinnemi.
Corki matkom co rzeczem? nad námi przewodzil/
Niewstydlwy pohániec / y serce swe chłodzi:
A wy proſno pláčecie/ iuž proſne pogony/
Ja námi/ w dalekie nas zaprzedano strony.
O nieszczęſne dni nasze! tu wieczney ſromocie
Kaplem sie uſta wieczale w žałosnym kłopocie/
O pocieszenie myslim/ wſyſte nam odieła
Moę Chámsta / y ſłachectka krew wiele ſzefomočila.
O žałosne dni nasze! o nieszczęſny czáſie!
W džikich polach pohániec lak bydlo nas pásie,
Trudno te meti zmyślic/ ktore my cierpimy:
Smiluy čie sie nadnámi oto was prosimy.
Rostkoſ ſaszá domowa w žalſie obrocila/
Niewyspánie/ głod/ nedza/ praca naſtapila:
Naſze piekne ubioru / y vroda ona/
Od tych plugawych pagan w nitrecz obreconá.

Lament żałosny.

Vroba ktora smy si przed laty cieeszly

Zwiedla morzem / y slizne lice obrocily

W zmarsz frasunki / y wlosy one utrafione

Vskaly / oczy lzami prawie zastomione.

Siostry ktore scie w Polsce / proscie wsech mosenego

Hogat by was obronił od Tyranna tego/

A w namilsky bracia / z swey wielkiej milosci/

Wytwicie nas co predzey z Pagansticy cieksosci.

Mi, tez synowie waszy / namilsky oycowie

Krzyszyn / przystuch aycie sie naszej rzewnej mowie:

Beata Echo z wiezienia do vstu odnosi/

Waszych / y o ratunek synom swoim prosi:

Smiluscie si nad nami z oycosticy milosci/

Vszycie nam co kolwiek tez cieksley żalosczi:

Pociechy od was prosim / a przy niey ratunku/

Gdyż nas niewoli Tyran stogi do hacunku.

Bjeli elucze / mordusei (ach) okrueny metki

Prydzialac niezdeymuie z cial naszych swey rek/

Nieochrania godnosci blachdica Polskiego /

Ciechy go trapiacisli czlowieka prostego.

Orodzicy namilsky serdeczne kochanie/

Wedzeli kiedy zwami rodzicze zas witanie?

Niepodobna sierzez zda / trudno wyniesc noge

Z hemie pogansticy / dobrze nam zawart o droge

W starosci waszych do was po spiech nam niespory

Ukocieche / zahlismy w Astrachanskie gory:

Dwugich galery wziely / gdzie Bol rozwiela

Wiadry / y morze walni straszniem odziewa.

Niebo tylko a morze voidac / omdlewamy

W pracy : nie ma pohantec litosci nad nami:

Zwierz scogiby żalowac mogly / twarde skaly

Mogly plakac / na nedze naszeby plakaly.

Niemam nic milosierdzia Pogánin okrutny!
Pastwi się bez litości, a nam serce smutny
Mol gryże, y od болi iezyk nie przemowic
Niemogę swę cieślkości skutecznie wystawić.
Dla Bogu myśleć o tym z przyrodzoney choty/
Jakbyscie nas wyrwali z poganskich smotry.
Już ciała nasze prawie pomartły napolę:
Nienaydzieś aby miał bydż w nas dżien wesoły.
Sam Tyran obrzydliwy choć ma serce strogi/
Dżiwie sie iak możem znięscie meki mnogie/
Zale, frasunki, glody, kłopot, wpalenie/
Musim mu bydż gotowi na kąde skinięcie.
Codzien nowe karania, y nowe roboty
Wymysla nam, aż krewawe płyną przez nas poty.
To nacieżba, y to nas nabarżey frasunie/
Ze ten okrutenik zgola nigdy nieproznue.
Pustoszy kraje Polskie, swę przeklete oczy
Karmiąc żami, które z nas poimanych toczy.
Wroga się nieszesnyż oblowu dobrego/
Nam nieszesnym przydałac bolu tręśliwego.
Coż ci pohancy czynią, iednych nas krzyżują:
Drugich niemilosiernie korbaczmi biczują:
Drugich w podestwy bija: drugim wrzynają
Skory, a wieże rany drobnym skalem wściernią:
Drugich puszczają między psy okrutne głodne/
Szukając syny koronne stanowania godne.
O takię (aż strach mowić) strachac bywa wzajski/
Gdy drugim zapaznogcie zabiątia tizaski!
Maleczniejszych okrutenie na hakach wieńią/
A czym mogą tym bolu, do bolu przydało.
Drugim iuż iuż zmęczonym posypują ciało
Ogniem żarzystym, aby tym wiecę cierpiął.

Lament żałosny.

A ciałom Chrześcijańskim co tu zągrob bedzie:

Brzuch bestii srogich i ryb morskich w wodzie wędzie.

Krośkotwórci testi zdami sie Tyrana srożnego

Nieobaszyß nad tego bluźnierce brzydkiego.

Przebog Panie dlugoli Tyrano wi gwoli

Bedzieß chował wybrany lud twoj w tej niewoli:

Już nam serce od bolu uschło, moc straciły

Recie oczy od płaju widoku pożbyły.

Już y mowy niezstawa, ktoraby sieroty

Polskie mogły wyrządzić swie ćieskie kłopoty:

Uszki lezyk od smutku, ni ślima ochłodzi

Sercá mdlego polkniona, w smutku n. b. wiek schodzi.

O Polacy osiąli, oto mi te vrázy

Cierpięcie w państwie swoim y nieznośne skazy:

Odknicię sie: eytacni w niewola zagnano

Bracio w szel okruenie z drugich krew wyłano.

Leża ciala pobite w polach dzikich, płynie

Bred sanguini, niewiecie snadż o tej norwinie:

Czyli to wasm norwina, gdy pełaniec srogi

Nas do hordy zagnawsy po was przebył drogi:

Nieplonne to powieści wasm opowiadają,

Porynkach trabiac i twogi, gdy wasm rozglaśają:

Stiskni i pospolity lud żalem wzruszony,

Jeden wcielać mesli, drugi do obrony.

Gmin pospolity woja, (a) biada nam biada!

Ten nas czeka przypadek, co potkał sośiada:

A celniczych iż serca pravie zatknięte

Spis nieobracac iż gwałty Tatarskie zuchwale,

Zaczym widzim, że co si: nednej stalo Rusi,

Polske potka, a zatem wysoka upać musi,

Bo to rzecz niepodobna, by żabniawsy w grzechy,

Miala doznac od Bogów niedbaństwie pociechy.

Coż wózdy zá wiek nieśczesny ná nie następuje!

Czyli plagi Egyptskie dla niej Bog gorute?

Ná teore przez te wózycie lata zárobila!

Gdy iego święty zakon grzechami zgwałciła.

Niedosyc samey grzeszyći bluzniece ná wzgárde

Bogu chowá w obronie. Ktore? Zydzi twárdzi

Ktorzy mäiestat Pánski bluznica, gwałca święta

Wibrodnich sijac rozlicznych/zkąd ona przeklecia.

Czemu? Stużny gniew Boży chee nas polerować!

A rownie tak Sodome nichoc nic folgować.

Sealismy sie ohyda dla sprosney swęywoli!

Bogasmy opućili sorosnam zlościam gwoli.

Mordy bratelskie tego sa; druga przyzyna:

Brzydzy rodzicy cierpia od własnego syna;

Nieprzepuści syn oycu/ ani matce córkę;

O rozojciey gwałty miedzy nami sporka.

Sprawiedliwości niemáš/ złość sie wózdy berzy:

Ráždy z nas pan i nikt sie piodzia swoj niemierzy,

Zkąd bunti/ zkąd domowe naiaźdy fosiadá,

Zkąd falzywe przysięgi/ zkąd obłudna zdradá,

Niemáš/ niemáš ná swiecie tylko przećwrońscí:

Prawdy niepytaj/ wózdy pełno wykrenosci,

A takimstwo przeklecia tak sie w nas wokrzewiło!

Ze te trudno wygubić, by načishey bylo.

W Polsze/ nic ná potreby opłakanej macti

Niechcem daci/ ná což sie nam znida te dośćakti,

Biedy nas nieprzyjaciel mizernych pobierzeli

Prozniesie po swiecie tak wiátr lekkie pierze?

Dopiero bysmy dali po niewozaste rádži,

Lecz nas to szczęście (iako bacze dobrze zdrabi)

Widzim Boże nad sobą ewe wielkie karanie,

A przecie o tym małe czynimy staranie

Lament żałosny.

Jakoby cie ublagac, zgola nic niebamy/
Ale cie tworce swego baczey obrażamy.
Prze milosierdzie Boże popr Stanmy grzeszyć
Dobry so Pan, w tey nedzy może nas poczęstyć.
Obłeczymy na sie wozy z posypnym popiolem
Główy nasze, a w ziemię biemy Pānu czołem;
Smiluie się nad nami z nedznych ratuiej
Vimierzyszy rosy te ewoge co na nas gotuje.
Czynimy łamuzny, czynimy posty światobliwe;
Ukorzmy serca, zrzucmy myslí popedliwe;
Vleczmy dusze chore, vozy nim żalobe
Przed Pānem: on vleczy te nasze chorobe.
Aniemieślaic hiez my do Pānskiey Światnicy/
Z wyleymy lez gorzkich obfite kremice;
Uciech sie prawdziwey modly, glos ēniemu wynosz;
Boga o zmilowánie nich prawdziwie prosi.
Młodzi i stary placzcie, tym Pāna blagacycie
Za grzechy pokutujac, mocno sie ich kacycie.
Serdeczny placz, za grzech pokuta prawdziwaj
Vigdy v tego Pāna dāremna niebywa.
Placzcie młodziency, placzcie panny, placzcie wdowy/
Placzcie panie, nich kniebu idzie placz surowy.
Placzcie panny zakonne, placzcie zakonnicy;
Placzcie kaplani, którzy stułycie w światnicy
Wednie v to nocy Pānu, vezint żałunek
Pan plazu tego, a nam da snadny ratunek.
V żałucie sie v to cieki Polskiey skody
Palace pyśne, miasta, wesi, pola, v grody/
A placzcie znami, placzcie prastwo, v zwierzetā/
Wy lez nie żałucie nam dżikie zwierzetā.
Zgola ogolem wszelkich rzeczy nich poruszy
Placz, przy tezym nichay sie serce ludzkie struszy.

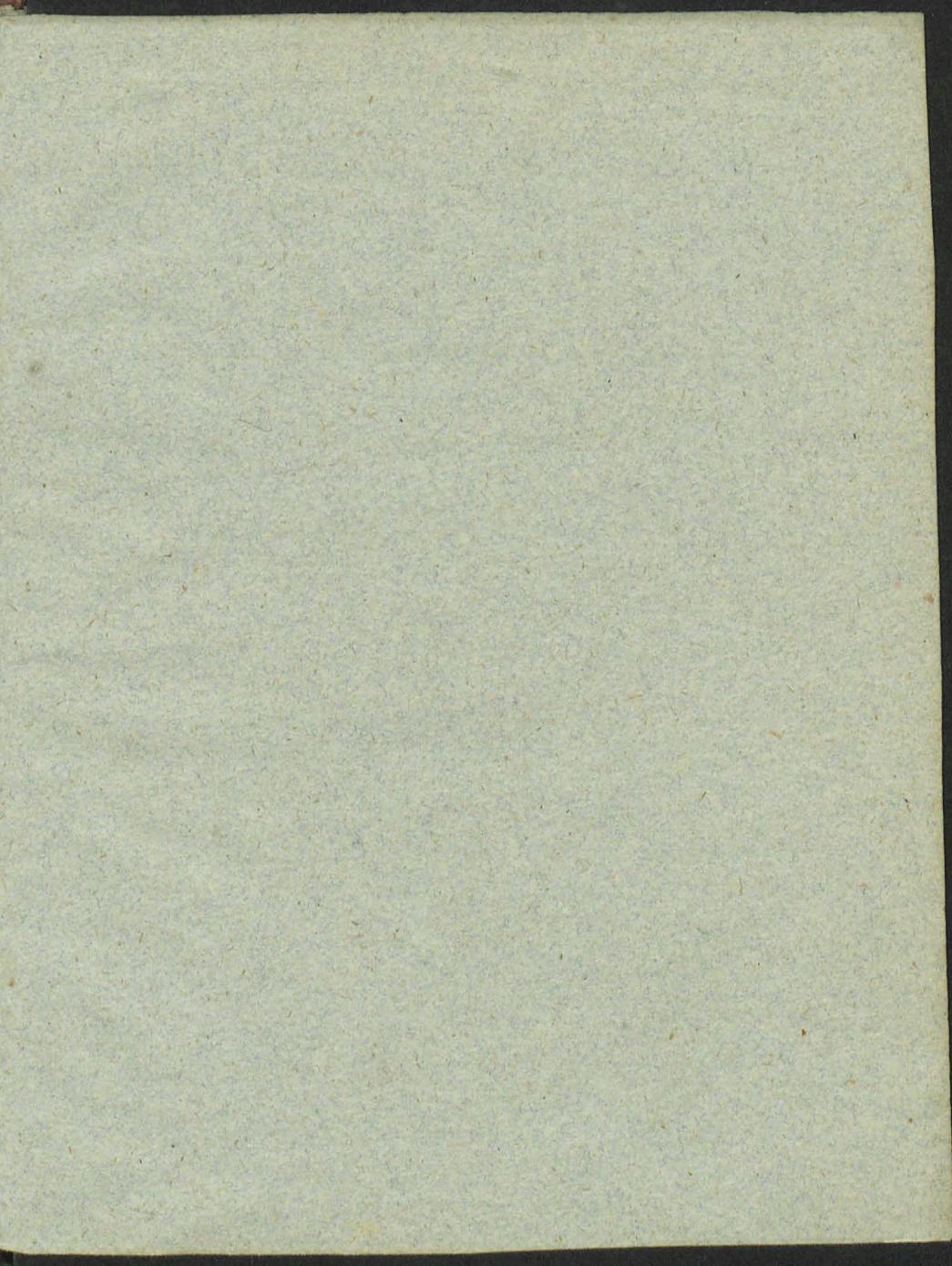
Lament żałosny.

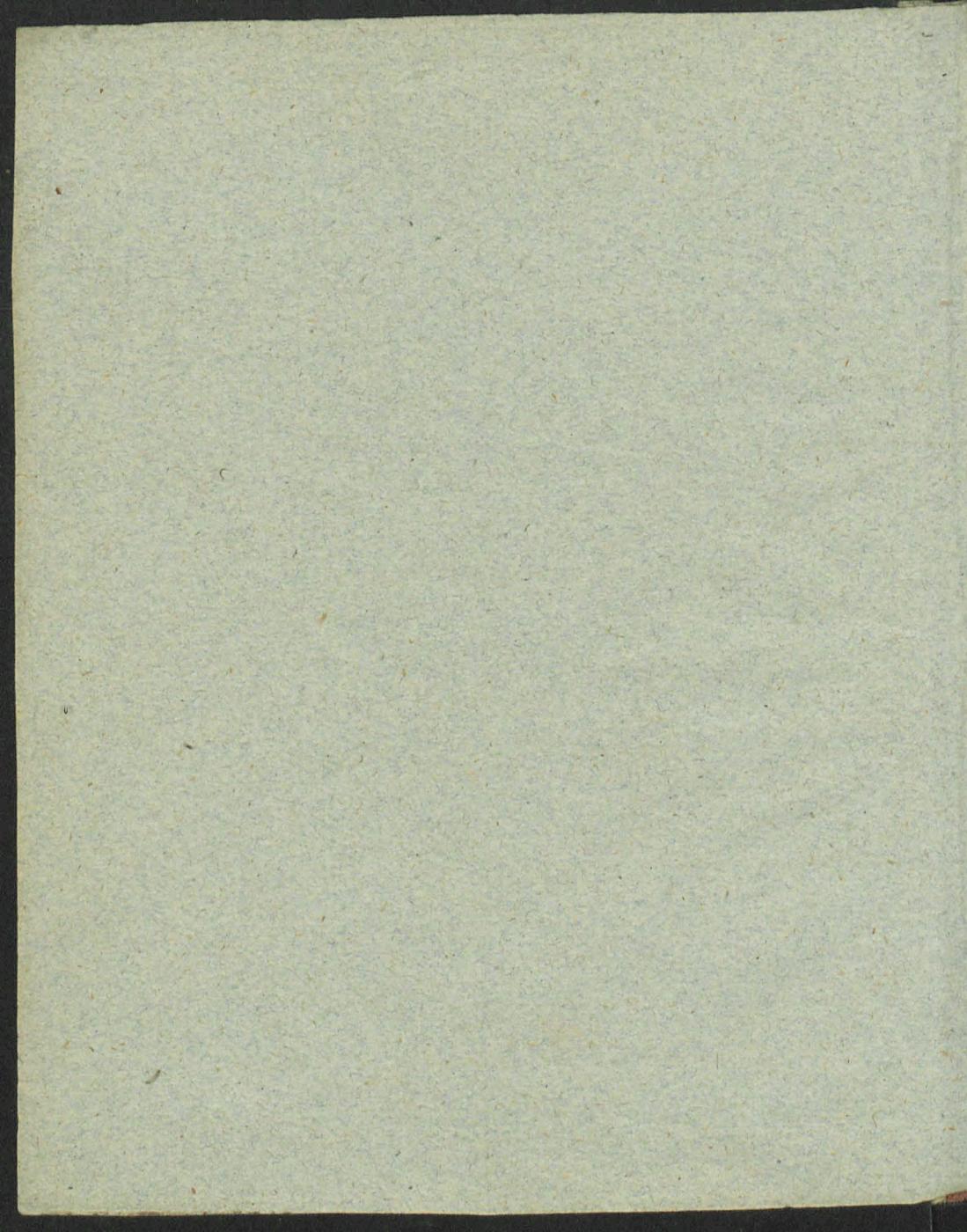
Przy modlitwie goracej, to nam pomoc może:
Zatem nam Bog y Polsze pośle swoje stroje:
Pośle orszak Aniołów ku mocney obronie,
Nam wielce verapionym y Polskiej Koronie.

Tylko szczyżse v Pana pomocy skutycie:

Sprawodzīwa(mowie) strucha dc niebā wotaycie.
Ahalis, skruszonym sercem wgarbziß Panię
Dokad ono rzewliwie płakać nieprzeštanie?
Bo Bog pątrząc na Plemię które wiecznie rodzi/
Pątrząc na matkę jego, mścić mu się niegodzi.
Syn mu śmierć swojka okutnia y krewne odnogi
Dziesiąt oczu za cien świata nedzny okup drogi:
A matka pierś naczystka które S Y N pozymać/
Przecież nie stracił kto iey w swej potrzebie wzrywa/
Wtorem iey zdroża murem, gdy przypadła trwoga
Do świadezywoły w zley toni do wiecznego Boga.
Sprawdż wif pokutuymy, że z poganskich moczy/
Sprawi to Bog krew smugiem w rychle sie potoczy:
Scočić ieprzyjaciela z stolice / y z świata/
A szczyżwie w potoku da nam przejść lata.

6419
12

